

CUPRINS

<i>Prefață</i>	11
I. BAZELE TEORETICE ȘI METODOLOGICE ALE EXPERIMENTULUI	
1. Raportul dintre obiect și metodă în știință	13
2. Metoda experimentală în psihologie	14
3. Modelarea experimentală	18
3.1. Variabile implicate în experiment	19
3.2. Controlul variabilelor	23
4. Componentele cercetării experimentale (proiectul experimental) ...	25
4.1. Stabilirea ipotezei	25
4.2. Organizarea experimentului: selecția subiecților și tipurile de experiment	26
4.3. Tipuri de experiment	28
4.4. Prelucrarea și interpretarea datelor	29
5. Test și experiment	30
5.1. Validarea testului	31
II. TEHNICI PSIHOLOGICE ÎN PSIHOLOGIE	
1. Componentele neurofiziologice ale activității psihice	34
1.1. Electroencefalografia (EEG)	36
1.1.2. Model experimental de utilizare a EEG în psihologie	39
1.2. Pneumografia	40
1.3. Modificările circulatorii	41
1.4. Cronaximetria	43
1.5. Electromiografia (EMG)	44
1.6. Reacția electrodermală (RED)	44
1.7. Tehnici poligraf	46
1.7.1. Tehnicile poligraf în cercetarea judiciară	47
1.7.2. Tehnicile poligraf în studiul personalității	50
2. Timpul de reacție (TR)	54
2.1. Valoarea teoretică și practică a timpului de reacție	54
2.2. Tehnici de măsurare a timpului de reacție	56

2.3. Clasificarea timpului de reacție	59
2.4. Factori care influențează timpul de reacție	61
III. ELEMENTE DE PSIHOFIZICĂ	
1. Psihofizica obiectivă	64
2. Psihofizica subiectivă	65
3. Praguri senzoriale	66
3.1. Pragul absolut	66
3.2. Pragul diferențial	61
3.3. Pragul superior	67
4. Principalele metode ale psihofizicii obiective	67
4.1. Metoda reproducerii sau erorii medii	67
4.2. Metoda limitelor sau variațiilor minime	68
4.3. Metoda constanței (stimulilor constanți sau cazurilor adevărate și false)	70
4.4. Funcția psihometrică	70
IV. INTEROCEPȚIA	
1. Senzații interne	72
1.1. Senzațiile de foame	73
1.2. Senzația de sete	75
1.3. Senzația de greutate	75
1.4. Senzația de durere viscerală	75
1.4.1. Clasificarea durerii interne	76
1.4.2. Factori care pot provoca durerea	76
1.4.3. Psihologia durerii interne	77
2. Senzațiile kinestezice (de mișcare)	78
3. Senzațiile statice (sau de echilibru)	78
V. RECEPȚIA GUSTATIVĂ ȘI OLFACTIVĂ	
1. Gustul	80
1.1. Structura analizatorului gustativ	80
1.2. Tipurile de senzații gustative	81
1.3. Procedee pentru determinarea sensibilității gustative	82
2. Mirosul	83
2.1. Structura receptorilor olfactivi	83
2.2. Stimularea olfactivă	84
2.3. Structura chimică a substanțelor olfactive	85
2.4. Teorii asupra mecanismului olfactivei	87
2.5. Clasificarea mirosurilor	88
2.6. Senzații care însoțesc mirosul	90
2.7. Metode pentru determinarea pragurilor olfactive	90
2.8. Adaptarea olfactivă	93
2.9. Antrenamentul gusto-olfactiv	93

VI. RECEPȚIA CUTANATĂ	
1. Considerații generale	94
2. Mecanismul fiziologic al recepției cutanate	95
3. Tipuri de senzații cutanate	95
3.1. Senzațiile tactile (atingere, presiune și vibrațiile)	95
3.1.2. Posibilități de determinare a sensibilității senzoriale tactile	96
3.2. Senzațiile de temperatură	99
3.2.1. Măsurarea sensibilității termice	101
3.3. Senzațiile de durere superficială (cutanată)	102
3.3.1. Posibilități de măsurare a sensibilității dureroase	103
4. Localizarea (topognozia) senzațiilor cutanate	104
VII. RECEPȚIA VIZUALĂ	
1. Sensibilitatea vizuală	105
1.1. Elementele constitutive ale ochiului	105
1.2. Elemente de psihofiziologie a vederii	106
1.2.1. Formarea imaginii pe retină	106
1.2.2. Conducerea influxului nervos	108
1.2.3. Proiecția corticală	109
1.2.4. Baza fotochimică a vederii	110
1.2.5. Fenomenele bioelectrice din ochi	111
1.3. Posibilități de determinare a sensibilității vizuale	111
1.3.1. Suportul teoretic al măsurătorilor	111
1.3.2. Elemente de fizică a luminii	112
1.3.3. Determinarea pragurilor vizuale	114
1.4. Acuitatea vizuală	115
1.4.1. Procedee experimentale pentru determinarea acuității vizuale	117
1.5. Adaptarea vizuală	118
2. Sensibilitatea cromatică	120
2.1. Spectrul cromatic: caracteristici	120
2.2. Sensibilitatea cromatică a ochiului	122
2.3. Teoriile privind natura și mecanismul sensibilității cromatice	123
2.4. Amestecul culorilor	125
2.5. Procedee experimentale pentru investigarea sensibilității cromatice	127
2.5.1. Studiul tonalității cromatice	127
2.5.2. Studiul saturației	127
2.5.3. Determinarea tulburărilor sensibilității cromatice	127
2.6. Câmpul vizual și vederea binoculară	131
2.6.1. Câmpul vizual și determinarea lui	131
2.6.2. Vederea stereoscopică (binoculară) și demonstrarea ei	133

2.7. Adaptarea sensibilității cromatice	133
2.8. Imagini consecutive	134
2.8.1. Imaginea consecutiv-pozitivă	134
2.8.2. Imaginea consecutiv-negativă	134
2.9. Contrastul cromatic	135
2.10. Aplicațiile cromosensibilității în activitatea practică	136
2.10.1. Efectele culorilor asupra personalității	136
2.10.2. Caracteristicile culorilor primare și rezonanța lor afectivă	137
2.10.3. Vârsta, sexul și efectul termic al culorilor	137
2.10.4. Culoare și muncă	138
2.10.5. Recomandări pentru utilizarea culorilor în activitatea industrială	140
VIII. RECEPȚIA AUDITIVĂ	
1. Structura morfofuncțională a urechii	141
2. Elemente de acustică	143
2.1. Oscilații acustice	143
2.2. Frecvența oscilațiilor acustice	144
2.3. Intensitatea oscilațiilor acustice și nivelul de tărie a sunetelor	145
2.4. Reflexia oscilațiilor	148
2.5. Defazajul, rezonanța și bătaia oscilațiilor	149
3. Conducerea oscilațiilor acustice	152
3.1. Teoria rezonanței auzului	154
3.2. Conducerea osoasă și teoria lui Wever și Bray	155
4. Metode de determinare a sensibilității auditive	156
4.1. Acumetria fonică și acumetria instrumentală	156
4.2. Examenul cu dispozitive speciale	157
4.3. Audiometria	158
4.4. Diferențierea sunetelor în raport cu înălțimea	160
4.5. Diferențierea sunetelor în raport cu timbrul	161
4.6. Diferențierea sunetelor în raport cu durata	162
5. Tipuri de surditate	162
6. Determinarea localizării spațiale a sunetelor	163
6.1. Localizarea auditivă	163
6.2. Modele experimentale pentru localizarea sonospațială	165
7. Adaptarea auditivă și aplicații practice	168
7.1. Dinamica sensibilității auditive ca efect al adaptării	168
7.2. Efectele zgomotului asupra sensibilității auditive	169
7.3. Modalități de atenuare a zgomotului	171
IX. PERCEPȚIA ÎNSUȘIRILOR SPAȚIALE ALE OBIECTELOR	
1. Percepția mărimii	172
2. Percepția formei	174
3. Desprinderea figurii de fond	178

3.1. Figurile duble	179
3.2. Camuflajul	181
4. Percepția de adâncime.....	182
5. Orientarea în spațiu	184
6. Percepția timpului	186
6.1. Timp biologic și timp psihologic	186
6.2. Orientarea temporală	187
6.3. Perceperea succesiunii	187
6.4. Perceperea și aprecierea duratelor	188
6.5. Metode de cercetare a percepției timpului	189
6.5.1. Timp vid și timp plin	189
6.5.2. Evaluarea verbală	189
6.5.3. Evaluarea prin reproducere	189
6.5.4. Evaluarea prin producere	189
6.6. Influența farmacodinamică a unor droguri asupra percepției timpului	190
7. Percepția mișcării	191
8. Iluziile perceptive	193
8.1. Teoria montajului	194
8.2. Tipuri de iluzii perceptive	194
8.3. Iluzii optico-geometrice	196
8.4. Iluzia de mișcare	198
8.4.1. Mișcarea aparentă	198
8.4.2. Modelul lui Wertheimer	199
8.4.3. Iluzia care afectează forma mișcării (fenomenul Pulfrich)	200
8.4.4. Iluzia care afectează forma mobilului (efectul Auersperg-Buhrmester)	200
8.4.5. Iluzia de amplitudine a mișcării	200
 X. ATENȚIA	
1. Complexitatea fenomenologică a atenției	201
1.1. Motivație și prosexigenie	202
1.2. Reacția de orientare	203
2. Modelarea experimentală a particularităților atenției	204
2.1. Stabilitatea atenției	204
2.2. Volumul atenției	205
2.3. Distribuția atenției	205
2.4. Deplasarea atenției	205
2.5. Distragerea atenției	206
2.6. Probe speciale de atenție	206
3. Supravegherea tablourilor de comandă, vigilență și atenție	213
3.1. Fluctuațiile atenției	213
3.2. Fluctuațiile performanțelor	214

3.3. Modele experimentale pentru studiul detecției și urmării semnalelor	215
3.4. Condiții experimentale în sarcinile de detecție	215
3.5. Măsurarea performanțelor în probele de vigilență	216
XI. GÂNDIREA ȘI LIMBAJUL	
1. Gândirea	217
1.1. Școli psihologice și modele experimentale preferate	217
1.2. Cercetări experimentale privind studiul noțiunilor	219
1.2.1. Metode privind însușirea noțiunilor	219
1.2.2. Condiții care pot favoriza sau frâna formarea noțiunilor ..	222
1.3. Modele experimentale pentru cercetarea proceselor și operațiilor gândirii	223
1.3.1. Rezolvarea de probleme	231
1.3.2. Dificultăți în rezolvarea de probleme: fixitatea funcțională și fixitatea metodei	233
1.3.3. Modele de probleme pentru cercetarea experimentală a perspicacității și raționamentului logico-matematic	233
2. Limbajul	235
2.1. Considerații teoretice și metodologice	235
2.2. Elemente de morfofiziologie a fonației	238
2.3. Componentele sonore și semantice ale vorbirii	239
2.3.1. Componenta sonoră (acustică)	240
2.3.2. Componenta semantică	242
2.3.3. Direcțiile de cercetare experimentală a limbajului	242
XII. MEMORIA	
1. Considerații teoretice și metodologice	248
2. Bazele neurofiziologice și biochimice ale memoriei	248
3. Cercetarea experimentală a memoriei	252
3.1. Metode de investigare a memoriei	252
3.2. Aparat utilizate în studiul memoriei (mnemometrele)	257
XIII. Stres și substres: modelare experimentală	258
<i>Bibliografie</i>	265